

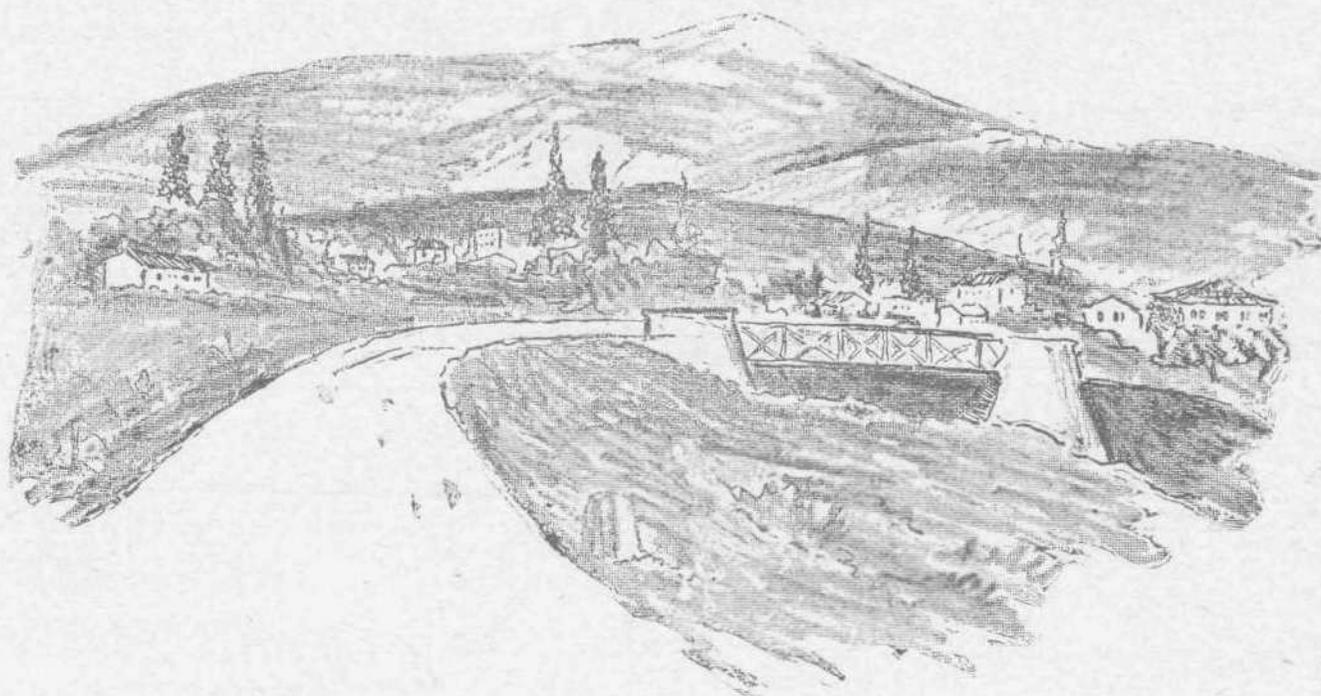

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΑΘΗΝΑΙ 23 ΜΑΡΤΙΟΥ 1896

20

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Σημείον ἐκκινήσεως : ΜΑΡΑΘΩΝ : Μαραθώνιος δρόμος.

ΑΘΗΝΑΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπὶ τέλους !

Μετὰ τόσας προσδοκίας καὶ ἐλπίδας καὶ παρασκευὰς καὶ συγκινήσεις, ἰδοὺ ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέλος. Εἴμεθα εἰς τὰς παραμονὰς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων. Ἡ ὑσπληγὴ πρόκειται νὰ καταπέσῃ καὶ οἱ ἀγωνισταὶ εὐσταλεῖς καὶ πλήρεις εὐγενοῦς μένους ἐτοιμάζονται νὰ διαγωνισθῶσιν. Ἐὰν ἡ λαμπρότης τῆς ἐορτῆς δὲν εἴνε οἷα τῆς ὤνειροπολήσαμεν, ἡ ἔννοια ὅμως αὐτῆς ἀπομένει πάντοτε μεγάλη καὶ σοβαρά. Εἴθε οἱ νεώτεροι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες, οἱ μετὰ τόσους αἰῶνας ἀνασυνιστάμενοι καὶ διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἀθῆναις τελοῦμενοι, νὰ σημειώσωσι σταθμὸν ἐν τῇ ἱστορικῇ ἀνθρωπότητι, γενόμενοι ἀπαρχὴ ἐπιχειρητικῆς ἀμίλλης τῶν λαῶν

ἐν τῇ σταδίῳ τῆς προόδου καὶ τῆς εἰρήνης.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλθόντων ξένων, ὡς ἦτο ἤδη βέβηλον ἀπὸ τινος, πολὺ ὑπελήφθη τῶν χιλιάδων καὶ τῶν μυριάδων ὅσας παρέτασσον μετ' ὅσον εὐκολίαν εἰς τὰς ἀρχὰς οἱ εὐφάνταστοι. Ὅπως δὴποτε ὅμως ἀθληταὶ μὲν ἤλθον ἱκανοὶ ἐκ πολλῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ὥστε νὰ ἔχωσιν οἱ ἀγῶνες χαρακτῆρα διεθνῆ καὶ νὰ προκαλῶσιν εἰς ἄκρον τὸ ἐνδιαφέρον· πισκίπται δὲ ἐφθασαν καὶ αἰθάνουσιν ὀλονέν, ἰδίως ἡμεθενεῖς πολλοὶ ἐκ πάντων τῶν μερῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ πόλις μας κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἔλαβεν ἐκ τῆς συρροῆς ἑκαττον ὄψιν κινήσεως καὶ τὴρβης. Μελλονότι δὲ ὁ καιρὸς ἠπέλιψε κατ' ἀρχὰς νὰ φανῆ δυσμενῆς, αἱ ἐορταὶ τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος πανηγυρίσθησαν μετ' ἰκτάκτου

λαμπρότητος πρὸς μεγάλην τέρψιν τῶν διὰ πρώτην φοράν παρευρισκομένων κατὰ τοιαύτην ἐποχὴν ἐν τῇ πόλει μας.

Ἐκ τῶν ἐπισήμων ξένων, παρεκτός τοῦ παρ' ἡμῖν ἤδη φιλοξενουμένου μεγάλου δούκους τῆς Ρωσίας Γεωργίου, βέβαιον εἶναι ὅτι ἀφικνεῖται καὶ ἡ ἀρχιδούκισσα τῆς Αὐστρίας Στεφανία, χήρα τοῦ ἀποβιώσαντος διαδόχου Ροδόλφου, ὁ ἀδελφὸς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας ἀρχιδούξου Κάρολος Λουδοβίκος καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σερβίας Ἀλέξανδρος, ὃν, θὰ παραλάβῃ ἐκ Θεσσαλονίκης ἡ ἡμετέρα θαλαμηγός «Σρακτηρία» καὶ θὰ μεταφέρῃ εἰς Ἀθῆνας κατὰ τὰ μέσα τῆς ἐρχομένης ἐβδομάδος.

Τὰ πολιτικὰ νέκ ἄς τὰ παρέλθωμεν ἐν σπουδῇ, διότι καὶ πολὺ μεγάλη σημασίαν δὲν ἔχουν. Ὁ προῦπολογισμὸς ἐψηφίσθη

μετά συνεδρίσκειν διαρκέσασαν αδικακόως επί εικοσιξ ὥρας, φαιόμενον μονοδικόν εἰς τὰ χρονικά τοῦ Κοινοβουλίου μας. Ἄλλ' αἱ πανυχίδες ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα, ψηφισθέντων ἀναγκαίων τινῶν νομοσχεδίων, μεθ' ὃ διεκόπησαν αἱ ἐργασίαι, αἵτινες τὸ φθινόπωρον θὰ ἐπαναληθῶσιν.

Ὁ κ. Τρικούπης ἐξελέγη βουλευτὴς ἐν Βάλτῳ διὰ μεγάλης πλειονότητος. Οὐδεμία εἰδήσις ὡμως ὑπάρχει ἀκόμη ἐν θ' ἀποδεχθῆ. Ἡμέρα ἐκλογῆς πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος βουλευτοῦ Ἀττικῆς Ν. Καλλιφρονᾶ ὠρίσθη ἡ 12 Μαΐου. Δυστυχῶς ὁ θάνατος ἐπέκρινε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Βουλὴν, ἀπαρτῶν αὐτὸν ἐν τῶν ἐγκριτῶν μελῶν τῆς, τὸν βουλευτὴν Βοιωτῆς Ἐπαμ. Σκελλεαρῶπουλον, διατελέσαντα νομάρχην Ἀττικῆς ἄλλοτε, ἐπανειλημμένως δὲ ἡμέρηχος καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπαρχίας του.

Ἄλλα νέα δὲν ὑπάρχουν καὶ τὰ χρονικά μας κλείουν σήμερον αὐτοδικαίως μετ' ἐπιτυχίαν χαρμόσυτον εὐχὴν: Χριστὸς ἀνάστη!

ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΕΖΥΓΙΟΥ
ΕΝ Τῆ ΑΡΧΑΙΑ Ἑλλάδι
ΚΑΙ Ἰαίῳ
ΕΝ Ἀθῆναις

Ἡ ἐγγύησις ἐτελείτο εἰς τὴν πατρικὴν τῆς νύμφης οἰκίαν· ὁ πατὴρ περιτοχοῦμενος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, παρόντος καὶ τοῦ γαμβροῦ, προσήνεγκε θυσιάαν τῇ Ἑστίᾳ καὶ μετ' αὐτὴν διὰ πανηγυρικῶν τύπων εἰδήλου οὗτι δίδει εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐκεῖ παρόντα νέον, τῇ ἐπιτρέπει ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὸν καὶ ν' ἀπαρνηθῆ τὴν τῶν προγόνων αὐτῆς λατρείαν· οὕτω ἐλύοντο αἱ δεσμοὶ τῆς κόρης πρὸς τὴν πατρικὴν ἑστίαν, ὅπερ ἦτο ἀναπόφευκτον ἵνα οὐ γὰρ νά συναψῇ νέους πρὸς τὴν τοῦ συζύγου.

Ἡ συναίνεσις τῆς κόρης εὐδολῶς ἀπαιτήτο· ἡ θέλησις τοῦ πατρὸς ἀπεφασίχε περὶ τοῦ συζύγου αὐτῆ, οὐ μόνον δὲ τῆς κόρης ἀλλὰ καὶ τοῦ οἴου ἡ συναίνεσις δὲν ἦτο ἀναγκαία, κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς συστάσεως τῶν Ἑλληνικῶν κοινωνιῶν. Τούτου ἕνεκα βλέπομεν ἐν τῷ Ὀμηρῳ ὅτι ὁ πατὴρ κυρίως ἐριτυγὰ πρὸς εὐρεσιν νύμφης διὰ τὸν οἶον αὐτοῦ. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀνοούμενος νά λάβῃ σύζυγον θυγατέρα τοῦ Ἀγαμέμνονος λέγει αἰὲν τῇ βοηθῆ τῶν θεῶν ἐπαμείνω εἰκάδε, ὁ πατὴρ μου Πηλεὺς θὰ φροντίσῃ νά μοῦ εὕρῃ σύζυγον. Μεγαπένθη δὲ υἱὸς τοῦ Μενελάου δὲν ἐξέλεξεν αὐτὸς τὴν σύζυγόν του, ἀλλ' ὁ πατὴρ του. Ἡ διατύπωσις τῆς ἐγγυήσεως ἦτο ἀπαραίτητος καὶ διὰ τὸ κύρος τοῦ γάμου, ἄνευ ταύτης δὲν ὑπῆρχε γάμος ἀλλὰ παλλακία· τούτου ἕνεκα τὰ γένεα ἐκαλοῦντο τέκνα ἐξ ἀστῆς καὶ ἐγγυητῆς. Ὁ θεσμός οὗτος τῆς ἐγγυήσεως ἦτο ἐν ἰσχύει ἐν τῇ Ἀττικῇ τῇ Σπάρτῃ καὶ ταῖς ἄλλαις Ἑλληνικαῖς πόλεσιν, ἡ δὲ κατ' αὐτὴν

τελετὴ ἐγένετο πρὸ τοῦ γάμου καὶ ἀπετέλει εἰσὴν μνηστῆραν.

Μετὰ τὴν ἐγγύησιν, ἵνα περιλάβωμεν ἐν τῷ μέρει τούτῳ πάσας τὰς πρὸ τοῦ γάμου τελετὰς καὶ διατυπώσεις, ἐτελοῦντο τὰς τελετὰς ἢ προγάμια καλούμενα. Τῆς παρμονῆν δηλονότι τοῦ γάμου ὁ πατὴρ τῆς νύμφης ἔθουε τοῖς γυμνήσιος θεοῖς, ἦτοι εἰς τὸν Δία, τὴν Ἥραν, τὴν Ἄρτεμιν καὶ τὰς Μοῖρας. Ἄλλ' ἢ μάλλον εὐπρόσδεκτος θυσιά ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων θεοτήτων ἦτο τῆς Ἄρτεμίδος καὶ τῶν Μοιρῶν, αἵτινες ἕνεκα τῆς ἀγαμίας αὐτῶν ἐνομιζοντο δυσμενῶς πρὸς τὸν γάμον διακειμέναι, ἦτο ἡ τῆς κόρης τῆς νύμφης ἢ θυσιά οὕτη, ἣτις ἦτο πράγμα· τσαύτη διὰ τὴν νύμφην, περὶ πολλοῦ βεβχίως ποιουμένη τὴν κόμην αὐτῆς, καθίστα ἤττον δυσμενεῖς τὰς ρηθείσας θεότητας.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου, ἐγένετο ἡ τελετὴ τοῦ λουτροῦ· ὁ γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη ἐλούοντο ἕκαστος εἰς ἑὶ ὕδατος κομιζομένου· καὶ πηγῆς ἱερᾶς νομιζομένης· ἐν Ἀθῆναις ἡ τῆς πηγῆς Καλλιρρόη. Ἡ τελετὴ αὕτη τοῦ λουτροῦ ἐγένετο μετὰ πολλῆς ἐπισημότητος· ἕνεκα τούτου συνήθη· ἐπὶ τῶν μνηστῆρων τῶν ἀγαμῶν ἐτίθετο λουτροφόρος, ἦτοι ὕδριξ, δι' ἣς ἐκομίζετο τὸ διὰ τὸ λουτρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ἱερᾶς πηγῆς.

Ἡ πομπὴ ἦτο ἡ τελετὴ δι' ἧς ὠδήγειτο ἡ νύμφη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συζύγου. Ἐσπέρας ἐπεδείκνυν αὕτη ἀμάξης συμμομένης ὑπὸ ἡμιόνων ἢ βοῶν καὶ ἡ μὲν νύμφη ἐκάθητο εἰς τὸ μέσον, ἐκτεταμένη δ' αὐτῆς ὁ νυμφίος καὶ στενὸς τῆς νύμφης συγγενῆς, ὅστις ἕνεκα τῆς συμμετοχῆς του ταύτης εἰς τὸν γάμον, ἐκαλεῖτο νυμφευτῆς ἢ παρῶνυμος, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ πάροχος, διότι ἐκάθητο ἐν τῷ ὄχηματι παρὰ τὴν νύμφην. Ἡ νύμφη εἶχε κεκαλυμμένον τὸ πρόσωπον διὰ πέπλου, τὴν κεφαλὴν ἐστεφανωμένην, ἔφερε δ' ἐσθῆτα λευκὴν· τὸ λευκὸν χροῖμα ἦτο καθιερωμένον διὰ πάσας τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς. Τῆς ἀμαξῆς προπορεύετο νέος φέρων τὴν νυμφικὴν δῶρα, περιεστειγίζον δὲ τὴν ἀμαξὴν καθ' ὅλην τὴν πορείαν αἱ συγγενεῖς καὶ οἰκεῖται ἕλθοντες πρὸς λυθῖον αὐλοῦ καὶ φέροντες καὶ οὕτως ἔχοντες τὴν γαμήλιον δὲ ποῦτο ἄσμα ἐκαλεῖτο ὁμῆσιος καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀνωμάθη οὕτω καὶ ἡ τελετὴ τῆς πομπῆς.

Ἡ πομπὴ ἐτελείτο κατ' αὐτοῦ ἐπιτοῦς ἡρωϊκοῦ χρόνου. Ὁ Ὀμηρὸς ἐν τῇ ἀσπίδι τοῦ Ἀχιλλεῦος λέγει, ὅτι ἦσαν κεραρχαμένοι ἐπ' αὐτῆς καὶ οὗω πόλεις πολυάνθρωποι καὶ μεγαλοπρεπεῖς. Εἰς τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν τελοῦνται γάμοι καὶ οὐδίδονται πολυεὲς συμπόσια· ὑπὸ τὴν ἄλκιμῶν ὄψων αἱ μελλόντων ἐξομῆσαι οὐδὲν οἰκῶν των ἐδηγῶνται εἰς μέσον· τῆς πόλεως εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον. Ἡ δὲ χρυσταῖ ἐτελοῦσι χαρῆσινας ὀρχήσεις, αἱ ρυθμίζονται εἰς τοὺς ἀρμονικαίους ἦτους αὐλοῦ καὶ φορμύγγου, αἱ δὲ πνευματικαί, πρὸ τῶν οἰκῶν τῶν ἡσίων οὐδέχεται ἡ γαμήλιος πομπὴ, ἰσχυμέναι ὑπὲρ τῶν θυρῶν θαυμαζοῦσι ταύτην. Ὁραῖον ἐπίσης ἀνάγλυρον εἶς ἐστὶς γῆ.

ἐν τῷ μέρει τοῦ Λούδρου παριστᾶ τὸν γάμον τῆς Θετιδος καὶ τοῦ Πηλείως. Ὁ σύζυγος, οὐ δὲ ἀριστερῶς βραχίον καλυπτεται ὑπὸ ἱματίου, ὅπερ περιβάλλει καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ τείνει τὴν χεῖρα πρὸς τὴν Θετιδα, ἣτις φέρει τὸν νυμφικὸν πέπλον πίπτοντα μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν, θαλαμηπόλος ὑποστηρίζουσα ταύτην ἐκ τῶν νῶτων στρέφει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ πρόσωπα τ' ἀποτελοῦντα τὴν νυμφικὴν ἀκολουθίαν, ἄτινα κομίζουσι τὰ πρὸς τὴν νύμφην δῶρα. Τὰ πρόσωπα ταῦτα εἰσὶν αἱ τοῦ ἔτους ὥραι, αἵτινες ἐκπροσωποῦνται ὑπὸ θαλαμικῶν νεανίων. Ἡ πρώτη φέρουσα ἔβη ἠνεωγμένα καὶ παριστῶσα τὸ ἔαρ ἔχει τὴν κατασκευὴν τοῦ σώματος σχεδὸν παιδικὴν, ἐνθ' οὐρανίον ἢ τὸ θέρος παριστῶσα νεκρὸν εἶναι ἤδη ἀρκούντως ἀνεπτυγμένην, κρατεῖ δὲ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χεῖρι στέφανον ἐκ ὀλλῶν ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ στάχεις. Ἡ τὸ φθινόπωρον παριστῶσα, φέρει κνήστρον πλῆρες ὕδατων σύρει δ' ὀπισθὲν τῆς ἀραιᾶς μετ' αὐτῆς ἐραχεται ἡ τὸν χειμῶνα παριστῶσα, χωρίζομένη τῶν πρὸ αὐτῆς ὑπὸ μορφή· Ἡρακλέους κομίζοντας βῶν· ἡ τελευταία αὕτη νεκρὸν, ἣτις ἔχει τὸ σῶμα κεκαλυμμένον δι' ἱματίου, κομίζει θρησκαπτα, λαγῶν καὶ ζεῖγος περὶκων, κρεμάμενα εἰς τὰ δύο ἄκρα τῆς ἐπὶ τοῦ ὄμου αὐτῆς στηριζομένης βρακτιρίας, ἦν κραεῖ διὰ τῆς δεξιᾶς χεῖρός, ἐνθ' οὐ τῆς ἀριστερᾶς σύρει ὀπισθὲν τῆς σάκχου.

Τῆς συνοδείας ἀρκεομένης πρὸ τῆς κεντρικῆς τοῦ νυμφίου εἰς τινὰ τῆς Ἑλλάδος μέσης ἐστὶν ἐπιζῆτο νά κωισοὶ τὴν κομιζομένην τὴν νύμφην ἀμαξῆς. Ἡ συνοδεία αὕτη εἶχε τὴν ἐν οἴκῳ, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος, «ὅτι τὴν νύμφην ἐπιμένει ὡς ἀνηρημένου τοῦ ἀπαξήσαντος». Εἰς τὴν νέαν αὐτῆς κατοικίαν δὲν εἰσῆρχετο οἰκισθῆναι ἡ νύμφη, γίνετο ἐν εἰδῶς ἀρπαγῆς ἡ νύμφη ληίστατο εἰς τὴν προτασιν τοῦ συζύγου ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, ἐξέβαλε κραυγὰς φωνῶν, αἱ συνοδοὶ γυναῖκες προσέπειον οὗτι θέλουσι νά τὴν προστετασῶσι κατὰ τῆς ἀξιώσεως τοῦ νυμφίου· τότε οὕτως, μετὰ προστετασμένην ἀπίστασιν, τῆς ἠρπαξεν εἰς τὴν βραχίονα του καὶ ἐθήρατο τὸν θυρῶν προτιζῶν νά μὴ ἐγίωσιν αἱ πόδες αὐτῆς τὸν οὐδόν. Διατί πάντα ταῦτα; Πιλλὰ ἐδόθησαν ἐξηγήσεις, τὴν πιθανώτερον νομίζω τὴν σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὴν λατρείαν τῆς ἑστίας καὶ τῶν προγόνων. Ἐάν ἡ νύμφη εἰσῆρχετο ἐκουσίως, οὐθὲν διέφερε ξένης ἢ φιλοξένως ὑποδέχονται αἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν ᾧ διὰ τῆς προσεπορευμένης ταύτης ἀρπαγῆς ἐκδηλοῦται σφοδρῶς αἱ ἡ νύμφη εἰσέρχεται μόνον τῇ θέλει τῆς λειτουργοῦ τῆς τοῦ τόπου θεότητος, ἐνεργούντος εἰσὴν κατ' ἰστολὴν ταύτης, καὶ οὕτω εὐραθεῖσα ἐν τῇ οἰκίᾳ, οὐχὶ ἐκουσίως εἰσελθούσα, ἐξομῶνται πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ γεννηθέντας, ὄντας ἐπομῆνας καὶ ὀφείλει νά λατρεύῃ καὶ θυσιάζῃ εἰς τὴν τῆς οἰκίας θεότητα, τὴν Ἑστίαν.

Μετὰ ταῦτα, ἄτινα δὲν ἐκράτουν ὁμοίως ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, τελεῖται ὁ κυρίως γάμος, τὸ τέλος.

Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου εἶναι ἀπλουστάτη· ἐὶ ὅπως τῆς Ἑστίας οἱ νυμφῖοι μετὰ σπονδῆν, ἐξ ὕδατος ἐκ τῆς ἱερᾶς πηγῆς καὶ ἀφ' οὗ ἀπειθύνονται πρὸς ταύτην προσευχὰς καὶ ἐπικαλεσθῶσι τὴν προστασίαν τῆς, μερίζονται πλακοῦντα ἢ ἄρτον. Ἡ λιτὴ αὕτη τροφή ἦν μερίζοντο ἐνώπιον

τῆς Ἑστίας οἱ σύζυγοι, μετὰ τὰς καθιερωμένας σπονδὰς καὶ προσευχὰς τίθησι τοὺς συζύγους καὶ ἰδίως τὴν νύμφην, ἐν θρησκευτικῇ ἐπικοινωνίᾳ μετὰ τῶν νέων αὐτῇ ἐρεσιῶν θεῶν. Ἐπακλῶν ὑβί ἡ γαμικὴ θοῖνη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γαμβροῦ ἦτο τὸ τοῦ γάμου συμπόσιον, εἰς ὃ παρὰ τὴν

συνήθειαν συμμετεῖχον ἐξαιρετικῶς καὶ γυναῖκες, αἵτινες ἔτρωγον μὲν φαίνεται ἐν τῷ αὐτῷ ἐστιαστήριῳ, ἀλλ' εἰς χωριστὰς τραπέζαις, ἔχουσαι ἐν μέσῳ αὐτῶν τὴν νύμφην κεκαλυμμένην διὰ τοῦ πέπλου. [Ἐπιτ. συνέσεια].

Μ. ΗΛΙΑΔΗΣ, ἑρευνητῆς

ΤΟ ΕΑΡ

Τοῦ χειμῶνος τὸ ψῦχος παρῆλθεν, ἡ ὄρη τοῦ ἀγρίου Ἰορροῦ, καὶ τὸ ἔαρ γλυκὺ ἐπανῆλθεν μετὰ τὴν πνέουσαν, αἴφρα, ἀβρά.

Ζωογόνον ραντίζον τὰ νέφη εἰς τὸ λίκνον τῆς γῆς τὴν βροχίαν καὶ παρέχουσαν ὡς γάλα εἰς ἡρόην· εἰς τὰ ἄνθη ζῶν καὶ ψυχῆν.

Ἐξαλλοὶ ὁ σμαράγδιος τάπης τὴν παγεῖαν καὶ λεῖαν στραομνὴν· τοῦ πεδίου, τοῦ ὄρους, τῆς νάπης, ἐπιφάνειαν κρύπτει γυμνῆν.

Τῶν ποικίλων δὲ τοῦτον ἀνθέων, ἡ πλουσία κομῆε συλλογῆ· εὐωδίας, ὁ ζέφυρος πνέων, διαχέει παντοῦ ἐν τῇ γῇ.

Ἡ ροῖα, ἡ κυρῆσιος, θάλλου ποταμοῦ εἰς τὰς ὄχθας λοφοῦ, καὶ τοὺς κλῶνας αὐτῶν περιβάλλου χαριέντως οἱ κλῶνες κισσοῦ.

Καὶ τὰ φύλλα τῆς πεύκης συμπαλλόν ὅταν ζέφυρος πνέῃ ταχύς· εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν ὑποβάλλου τοὺς παλμοὺς ἀγαπώσης ψυχῆς.

Εἰς τὸ ῥόδον ἐπάνω μαρμαίρει ἀδαμάντων δροσίων πλειάς· δακρυσμένης νεανίδος, φέρει εἰς τὸν νοῦν, πορφύρας παρειάς.

Ἐπαξίως, τὸν νάρκισσον, κλοιοὶ Φοιβόληπτοι ἦμοις ὑψοῦν, τῶν Περσῶν δὲ πολλοὶ Μουσολοιοὶ ἀπεκάλεσαν: Δέπας χρυσοῦν.

Τῶν ῥυάκων τὸ κρύσταλλον ρεῖε διαυγές, παγερόν, ἀργυροῦν, καὶ εἰς τοὺς χάλικας ὅταν προσπατῆ σχηματίζ' ἐλικόντα ροῦν.

Τοὺς κορμούς, τὸ τενάγη του τρέφον, μυρσινῶν καὶ δαφνῶν, εὐθαλεῖς ὧν οἱ κλῶνες ἀνέκαθεν στέφουσι ποικίλως, ἀθλητὰς εὐσταλεῖς.

Μὲ τὸν φλοῖσον αὐτοῦ τί νά εἴπῃ, τί νά δεῖξῃ μὲ τοῦτον ποδεῖ; τὴν γενέθλιον γῆν καταλείπει διὰ τοῦτο θρηνεῖ καὶ ροχθεῖ.

Ἡ σελήνη τὰ πάντα φωτίζει ἢ γλυκεῖα, ἐν ὥρα νυκτός, τὸν δὲ δίσκον αὐτῆς κατοπτρίζει κρυσταλλίνων ὑδάτων ἐντός.

Τῶν πτηνῶν αἱ ἀγέλαι συμφώνως Χαιρετίζουσι ὁμοῦ τὴν ἠῶν, καὶ τὸ Σύμπαν βροῦ ταυτοχρόνως ἀναζῶ, ἀναζῶ, ἀναζῶ.

Τῆς εὐμόλου γοήσεως, ἰδίως, ἀπόδος ὡς θεῖα φωνή, τοῦ ἐρωτός θνητοῦ θαυμασῶς τὴν ἀλγοῦσαν καρδίαν δονεῖ.

Ὅταν ἀρχῆται δὲ νά ροδιζῇ Ἡ Ἥως καὶ τὸ φῶς προχωρεῖ, ἡ δὲ δέφρος τοῦ Φοῖβου ἀρχίζει νά προβαῖν ὁμοῖα πυρῖ,

προσλαμβάνουσι τὰ ἐμψυχα ὄντα, τότε νέαν ζῶν καὶ ψυχῆν, καὶ ἐκ μέσης καρδίας βρῶντα πρηνῆν, προσφῶνον, προσευχῆν.

Εἰς τὴν κάλυφα ἄνθη προσπίπτει ἢ χρυσῆ τοῦ ἡλίου ἀκτίς· χαμαιλέοντος φῶσμα προκύπτει ἀνακλώσης κατόπιν αὐτῆς.

Καθ' ἦν ὥραν ἡ ἀκρα φαειρότης βασιλεύει ἐν ὅλῃ τῇ γῇ, διὰ τί οὐ, Φαζιλ, νά ἰπνώτῃς, νά διάγῃς ἐν πλῆρει σιγῇ;

ΩΔΗ

Παρελθόντος τερπνοῦ παριστάσει ἐν τῇ μνήμῃ μου, Ἐαρ, καλεῖς τοῦ δυστήνου τὸν νοῦν μου ταρῶσαις, τὴν καρδίαν μου, χῆ! πυρπολεῖς!

Πανηγύρεως, ἔλαβε θεῶν τὸ καθ' ἕκαστον μέρος τῆς γῆς, ἐπὶ πᾶσι δὲ, ὑμῶν ὠραῖαν, ὁμοιά' ἢ πατρίς μου, αὐγῆς.

1) ΣΗΜ. Δ.Ο.Α. Τὸ ποίημα τοῦ ο. Φαζιλ Ναζιμ, νεαροῦ Ὀθωμανοῦ ἐξ Ἑρακλείου τῆς Κρήτης, ποιητοῦ τῆς νομικῆς ἐν τῇ ἡμετέρῃ Πανεπιστημίῳ, περὶ τὴν ἡμῶν, εὐχαρίστως δημοσιεύομεν, συγχαίροντες τῇ ποιητῇ διὰ τὸ οὐχὶ κοινὸν ποιητικὸν ἀδρῆμα, ὅπερ παρὰ τὴν ολίγην ἀκόμη στοιχειομετρίαν ἐπιτελεῖται εἰς τοὺς στίχους του, πρὸ πάντων δὲ διὰ τὴν ἀκριβῆ γνώσιν τῆς ἡμετέρας γλώσσης καὶ τὴν εὐχέριαν μεθ' ἧς χειρίζεται αὐτήν.

Ἡ ἰώδης αὐτὴν περιβρέχει,
Ἄμφιτριτὴ, μὲ χάριν πολλὴν,
ἀνθοδόχῃ καθὼς περιέχει
ἀνθοδέσμην ποικίλην καλὴν.

Ἰδιαίτερα θέλητρα ἔχει
καθ' ἑν ἕκαστον τμήμα αὐτῆς,
μεταξὺ δὲ τῶν νήσων ἐξέχει,
ὧν ἔστιν, ἀλθῶς, ρασιὰς.

Αἰώνιος, δι' ὅλου τοῦ χρόνου,
εἶν' ἢ ὄψις αὐτῆς μαγικὴ,
τὸ αἰώνιον δ' ἔαρ τοῦ Κρόνου
τὸ μυθῶδες, αὐτοῦ κατοικεῖ.

Εἰς αἰθέρια, ἔτι ἂν ἔψη,
καλλιτέχνου, ἀνέληθ' γραφίς,

ταπεινότερα γόνυ θὰ κύψῃ
περὶ σοῦ προκειμένου Πατρός.

Ἄν τὸ σῶμα διάγῃ προσκαίρως
τῆς ἀγκάλῃς σου, Μῆτερ, ἐκτός
τῆς πατρίδος, δὲν λείπει, ὁ ἔρωσ
ἐκ τοῦ στήθους, ἰδίως, Κρότος.

Τὴν ὥραϊαν, πιστῶς εἰκονίζει
τὸ εἰδύλλιον, Ὁραν, Φαζιλ'
σοὶ ἀρκεῖ τοῦτο, φίλε, δὲν χορῆζει
νὰ ζητῆς Ἀπελλῆ, Ραφαῆλ.

Ἀθήνησι τῇ 20 Μαρτίου 1896.

ΦΑΖΙΛ' ΝΑΖΜΙ

Ἡ ΜΕΓΑΛῆ ΕΥΘΕΙΑ : Μαραθῶνιος δρόμος

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ὅπως ποτ' ἂν ἦ ὑπὸ τῆς προστασίας
τοῦ μεγάλου ἥρωος, ὅστις ἐκπροσωπεῖ τῆς
σωματικῆς ἀλκῆς καὶ βίωσιν, ἐξηκολούθη-
σαν τελούμενοι καὶ μετὰ ταῦτα εἰ ἀγῶ-
νες, εἴτινες ἐμελλόν ἀφθίτο κλέος εἰς
τὴν ἑρχαίαν Ἑλλάδα νὰ περιποιήσῃσι
καὶ ἀθανάτου τὸ ἱερὸν τῆς Ὀλυμπίας
ὄνομα νὰ καταστήσωσιν. Ἐτελοῦντο δὲ ἐν
τῷ Ὀλυμπιακῷ σταδίῳ, ἐν τῷ μαγευτι-
κωτάτῳ τῆς Πισατίας πεδίῳ, κατὰ τε-
τραετίαν, ὡς τὰ Πύθια, τὴν πρώτην μετὰ
τὰς θερινὰς τοῦ ἡλίου τροπὰς πανσέληνον.
Ἀπὸ τοῦ ἔτους 776 π. χ. οἱ πρωτεύον-
τες ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἐνεγράφοντο εἰς κατά-
λογον τακτικῶς ἕκαστε ὑπὸ τῶν Ἡλείων
διατηρούμενον, ὅστις ὑπῆρξεν ἀσφαλῆς
τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος μνημῖον, συντε-
λέσας καὶ εἰς τὴν τοῦ χρόνου ἐνοποίησην,
διότι ἕκαστε ἤρξαντο νὰ χρονολογῶσιν εἰ
Ἑλληνας κατ' Ὀλυμπιάδας.

Μέχρι τῆς ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος ὁ ἀ-
γὼν ἦτο χρηματικῆς, ἦτοι ἐλάμβανον
χρήματα οἱ νικῶντες ἐν αὐτῷ, ἀπὸ ταύ-

της δ' ὅμως καὶ ἱφιζῆς ἐλάμβανον μόνον
στέφανον ἐκ τῆς ἱερᾶς ἐλαίας, ὅστις πολὺ
τῶν χρημάτων τιμιώτερος ἰθιωρεῖτο. Ἡρ-
ξάτο δ' ἡ πανήγυρις κυρίως ἐπιδίδουσα
ἀπὸ τῆς 14 Ὀλυμπιάδος· διότι μέχρι
ταύτης εἰς μόνον ἀγὼν ἐτελεῖτο, τὸ
ἀπλοῦν σιάδιον, τότε δ' εἰσῆλθε ὁ δίκυ-
λος, ἦτοι δρόμος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι
τέλους τοῦ σταδίου καὶ ὁ δόλχος, ἦτοι
πολλάκις ἐπαναλαμβανόμενος δρόμος ἀπ'
ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ σταδίου καὶ τὰ
νάκαλι.

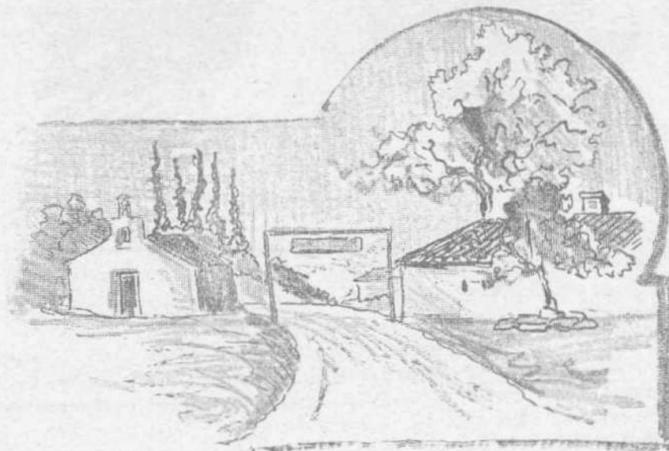
Τοῦ ἀγῶνος μετέειχον κατ' ἀρχὰς μόνον
οἱ τῆς μέσης καὶ δυτικῆς Πελοποννήσου
κάτοικοι, ἦτοι Σπαρτιάται, Μισσηνοί,
Τριφυλίαι, Ἡλείοι καὶ Ἀχαιοί. Ἀπὸ δὲ
τοῦ 720 π. χ. βλέπομεν συρρίνωσιν καὶ
καὶ ἐξ ἀπωτέρων μερῶν ἀθλητῶν, Κοριν-
θίους, Μεγαρεῖς, Βιωτοὺς, Ἀθηναίους,
Ἀσιάτας καὶ ἄλλους· τὴν 18 Ὀλυμπια-
δα προσετέθησαν ἡ πάλῃ καὶ τὸ πέντα-
θλον, ὅπερ ἀποτελεῖτο ἐκ τῶν ἐξῆς πέντε
ἀγωνισμάτων, τοῦ ἄλματος, τοῦ δίσκου,
τοῦ δρόμου, τῆς πάλης καὶ τοῦ ἀντιῶ.
Σὺν τῷ χρόνῳ δὲ προσετέθησαν τὸ παγ-
κράτιον (ἀγὼν πυγμῆς καὶ πάλης συνάμα)

ἡ πυγμὴ, αἱ ἵπποδρομίαι καὶ ἄλλα. Πάν-
των δ' ὅμως τούτων τῶν ἀγωνισμάτων
ὑπερεῖχε κατὰ τὴν λαμπρότητα τὸ διὰ
τεθρίππου γινόμενον, ἐφ' ᾧ οἱ νικῶντες
τὰ μέγιστα ἰσοξάζοντο καὶ ἐφημιζοντο.
Διὸ καὶ ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας θείων
πολλῶν ἱπικῶν ἀνδρῶν νὰ δεῖξῃ τὴν
ἰπιστημότητα, λέγει ἀπλῶς, ὅτι ἐνίκησαν
τεθρίππῳ εἰς τὰ Ὀλύμπια. Καὶ ὁ Ἀλ-
κibiάδης δὲ καυχᾶται, ὅτι καθῆκεν εἰς
τὴν Ὀλυμπίαν ἄρματα ἵπτᾶ, ὅσα οὐδεὶς
ἰσιώτης πρότερος.

Συμπίπτει δ' ἡ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀ-
γῶνων ἀκμὴ σχεδὸν τῇ ἀκμῇ τῶν Ἑλλη-
νικῶν πολιτειῶν, τῶν πλείστων τοῦλά-
χιστον, ἦτοι ἀπὸ 548—429 π. χ. διότι
κατὰ τὸ δικάστημα τοῦτο ἠγωνίσθησαν οἱ
ρωμαλεώτατοι τῶν ἀγωνιστῶν καὶ ἀνε-
δείχθησαν οἱ ἀριστοὶ Ὀλυμπιονῆται. Τότε
ἤμασαν οἱ πειρήματα Κροτωνιάται ἀ-
θληταί, ὁ Μίλων, ὁ Ἰσχυράχος, ὁ Τισι-
κράτης, ὁ Ἀστυλος καὶ ἄλλοι. Ἀλλὰ
πάντας τούτους ὑπερέβη ὁ Μίλων ὁ Διο-
τίμου, ὅστις ἐπτάκις ἐνίκησεν, ὡς μαρ-
τυρεῖ ἐπιγράμμα τι ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος
αὐτοῦ ἐγκεχαρῆμένον, ἔχον ὄψει:

ΑΠΟΨΙΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΥ ΠΕΔΙΟΥ : Μαραθῶνιος δρόμος

ΤΟ ΧΑΡΒΑΤΙ : Μαραθῶνιος δρόμος

Μίλωνος τὸ δ' ἄγαλμα καλοῦ
καλόν, ὅς ποτε Πρω
ἐπτάκις νικήσας ἐς γούνατ'
οὐκ ἔπεισε.

Πόση ἀξία καὶ τιμὴ ἀπενέμετο εἰς τοὺς
νικητὰς, βλέπομεν ἐκ τῆς ὑποδοχῆς, ἧς
ἔτυχεν ὁ Ἀκραγαντίνος Ἐξαινετός ἐν τῇ
ἰδιοκτείρῃ αὐτοῦ πατρίδι. Οἱ συμπολιταὶ
αὐτοῦ ἀπέντες κατήγαγον εἰς τὴν πόλιν
καὶ συνεπέμψυσαν αὐτῷ, ἐκτός τῶν ἄλ-
λων, συνωρίδες, ἦτοι ἄρματα ὑπὸ δύο
ἵππων συρόμενα, τριακόσια λευκῶν ἵππων.

Ἀπὸ τῆς 59 Ὀλυμπιάδος ἠγεγροντο
ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ καὶ οἱ ἀνδριάντες τῶν
νικητῶν, εἴτινες κατὰ πᾶσαν τετραετίαν
πολλαπλασιαζόμενοι συνετέλεσαν εἰς τὸν
μεγαλοπρεπέστερον κλλιωτισμὸν καὶ τὴν

τελειότεραν τοῦ Ὀλυμπιακοῦ πεδίου ἐξω-
ρασίαν. Ἀνδριάντες, ἀγάλματα, ναοί,
βωμοί, ἱερὰ, ἀπειρα ἐκ τῶν ἀπωτάτων
τῆς Ἑλλάδος μερῶν ἀναθήματα, ἀριστο-
τεχνήματα ἐκ χαλκοῦ, ἀργύρου, χρυσοῦ
καὶ ἐλεφαντίνου εἶχον καταστήσῃ τὸ μέγα
εἶκεν τῶν Πανελλήνων συνεντευκτήριον
μοναχὸν κόν θαῦμα τῆς οἰκουμένης.

Ἐσηκολούθησαν δ' οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶ-
νες τελούμενοι τακτικώτατα κατὰ πᾶσαν
τετραετίαν, χωρὶς οὐδὲν νὰ δυνηθῇ νὰ
διαταρᾶξῃ καὶ διακόψῃ αὐτούς. Οὔτε οἱ
περσικοὶ πόλεμοι, οὔτε ἡ μεγάλη ἐκείνη
μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων πάλῃ, ἦτις ἐν τῇ
ἱστορικῇ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ καλεῖται
οὔτε ἡ Μακεδονικὴ κυριαρχία καὶ αἱ τοῦ
Ἀρχαίου δεσμοῦ περιπλοκαί, οὔτε ἡ Ρω-

μακικὴ ἐπίδρασαν ἐπὶ τῶν μεγάλων τῆς
ἀρχαιότητος ἀγῶνων, εἴτινες ἐτελοῦντο
μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ 12 περίπου αἰῶνας,
προσελκύνοντες ἐκ τῶν ἀπωτάτων τῆς Ἑλ-
ληνικῆς γῆς μερῶν τοὺς θεατὰς καὶ τοὺς
ἀγωνιστὰς, μέχρις οὗ τῷ 394 μ. Χ., ἦτοι
ἐπὶ τῆς 293 Ὀλυμπιάδος ἀπὸ Κορσίθου
τοῦ Ἡλείου, διάταγμα τοῦ αὐτοκράτορος
τοῦ Βυζαντίου Θεοδοσίου ἐπέταττε τὴν
κατάργησιν αὐτῶν, ἐπέταττε τὴν κατάρ-
γησιν τοῦ Πανελληνίου καὶ μεγάλου ἐκεί-
νου γυμναστηρίου, ἐν τῷ ὑποῖῳ προσηκῆ-
θησαν οἱ Μαραθῶνιμαχοὶ καὶ Σαλαμινο-
μάχοι.

Μεγίστη καὶ ἀνεκτίμητος εἶναι ἡ ὀφέ-
λαι, ἦτις προέκυψεν ἐκ τῶν Ὀλυμπια-

ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

Γιὰ στάσον, σταυρωμένε βασιλῆά,
καὶ μὴ κυττάξῃς τὰ συνφρόνησ στή φυγὴ
ἀγάπες ὁλοένα καὶ φιλά [σου
σὲ κάθε δοξασιμένη ἀνάστασί σου
Γιὰ γέφυρ' ἀπ' τὸ γαλάζιο σου τὸ δρόμο,
καὶ παρ' ἀπὸ τῆ γῆ τὰ ἐξ χαρῶ
ἐκεῖνο τὸ θεόρατο σταυρὸ
ποῦ δίχως λόγο τῆς τὸν φάρτωες ἴστον
[ῶμο !...
Τίμος

ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ
ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ ΣΤΡΑΤΙΑ ΔΙΧΜΑΛΩΤΟΣ

Ὁ μυλωθρὸς ἐπώλει εἰς πάντα προσερ-
χόμενον καὶ προσφέροντα χρήματα τὰ πι-
τύρα τοῦ μύλου του, μετὰ φειδούς καὶ
κατὰ δόσεις. Ἐκάστη λίτρα πιτύρων ἐ-
πωλεῖτο ἀντὶ τεσσαράκοντα σολοίων καὶ
ἐπρεπε τις νὰ περιμείνῃ δύο ἢ τρεῖς ὥρας
διὰ νὰ λάβῃ τὸ μερίδιόν του. Ἠγόρασα
καὶ ἐγὼ μίαν λίτραν πιτύρων τὰ ὅποια ἀ-
νέμιξα μετὰ ὕδατος ἐντὸς χύτρας... Οὕτω
δὲ παρεσκευασα δύο φαγητά, τὸ ἐν ἀπέ-
τελείτο ἐκ τετάρτου διπυρίτου καὶ τὸ ἕτε-
ρον ἐκ πλακοῦντος κατασκευασθέντος διὰ
τῶν βιβρεγμαμένων πιτύρων.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ζωῆς τὸ ὅποιον κα-
θίστα ἐπαχθέστερον ἢ δυστυχία, ἤρχισε νὰ
μὲ στενοχωρῆ σπουδαίως, διότι διέβλεπον
ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ λήξῃ ταχέως. Τοὺς
ἀξιωματικούς, εἰς οὓς εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ φύ-
λαξις τῶν αἰχμαλώτων, διεδέχθησαν οἱ
ὑπαξιωματικοί, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀ-
νετιθῆ ἡ διανομὴ τοῦ συτηρείου, ὅπερ
δὲν περιήρχετο πλέον ἄθικτον εἰς τοὺς
στρατιώτας. Ἡ ἀποθάρρυνσις ἐπερε με-
γάλην ἀταξίαν. Ἐκαστος ἐφρόντιζε δι'
ἑαυτὸν. Ὅστις κατάρθου νὰ κλέψῃ τὸ
μερίδιον τοῦ συναδέλφου του, δὲν το ἀπέ-
οιδεν. Συμπλοκαὶ ἐνίοτε συνέβαινον δι'
ἀπολεσθῆν τεμαχίον διπυρίτου. Στρατηγοὶ
τινὲς κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως
βελτιώσωσι τὴν κατάστασιν αὐτῆν τῶν
στρατιωτῶν των, ἰδίως ὁ στρατηγὸς Δου-
κρῶ ὅστις μέχρι τέλους τὰ πάντα ἐμηχα-
νεύθη ὅπως βοηθήσῃ τοὺς ἀνδράς του·
ἀλλ' ἡ γερμανικὴ ἀρχὴ ἐκλείει τὰ ὄψα
εἰς τὰς αἰτήσεις των. Ἀπώλετό τις ἐντὸς
τοῦ βορβόρου. Εἰς τὰς στερήσεις ταύτας,
οἵτινες εἶχον χαρακτῆρα βασάνων, προ-
σετίθεντο γεγονότα, τὰ ὅποια μὲ ἔκαμνον
νὰ ἐρυθριῶ. Ἀξιωματικοὶ Πρωσσοὶ ἤρ-
χοντο εἰς τὴν νησιῶα κατὰ πᾶσαν στιγμὴν
φερόμενοι μὲ τρόπον ἀπότομον καὶ ὑπερο-
πτικόν· πολλάκις καταβίβαζον τῶν ἵππων
τοὺς ἀξιωματικούς μας ἕπως χρησιμοποιο-
ῆσωσι τὰ ζῶα διὰ τὰς προσωπικὰς των
ἀνάγκας. Οἱ δυστυχεῖς συμπατριῶται μου
ἔδρακον ἐξ ὀργῆς τὰ χεῖλη των· τινὲς ἐ-
γίνοντο κάτωχοι. Ἀξιωματικὸς τις ἐξή-
γαγε τὸ ὠρολόγιόν του καὶ δίδων τοῦτο
πρὸς τὸν συναδέλφον του γερμανὸν τὸν ἡ-
ρώτησεν ἐὰν μετὰ τοῦ ἵππου του ἤθελε

νὰ λάβῃ καὶ τοῦτο. — Δὲν σὲ ἐννοῶ ἀ-
πῆντησε ὁ Πρωσσὸς γερμανιστὴ, καίτοι ἐ-
γνώριζε τὴν γαλλικὴν.

Διὰ νὰ πιστεύσῃ τις μερικὰ πράγματα
πρέπει νὰ τὰ ἴδῃ. Τότε ἡ καρδία του σφιγ-
γεται. Πρωτὸς εἰς ἀξιωματικὸς ἐκ τῶν
διατρεχόντων τὴν νησιῶα, ἀπῆντησεν ἡ-
μέραν τινὰ ἐφιππον ἀξιωματικὸν Γάλλον,
τὸν ὅποιον προσεκάλεσε νὰ κατέλθῃ τοῦ
ἵππου. Ὁ αἰχμάλωτος πύει σχεδὸν νὰ
ῆναι ἀνθρώπος. Ὁ ἀξιωματικὸς ὑπήκου-
σεν. Ὁ Πρωσσὸς ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ ἵππου.
Ἄφου τὸν ἰδοκίμασεν, ἐστράφη πρὸς τὸν
Γάλλον καὶ ὑποκλίνων τῷ εἶπεν. — Εἶνε
ἐξαίρετος, κύριε, τὸν κρατῶ. — Πᾶσα ἀν-
τίστασις ἦτον ἀδύνατος. Ὀφείλομεν ὑπο-
ταγῆν εἰς ὅλα· ἡ ὀργὴ μας ὑπερξεχειλι-
ζεν. Ἠρχισα νὰ σκέπτομαι σπουδαίως
περὶ δραπετεύσεως. Εἰς τοῦτο ὅμως ἡ σκέ-
ψις ἦτο εὐκολωτέρα τῆς πραγματοποιή-
σεως. Ἡ νησις ἠνοῦτο μετὰ τῆς ξηρᾶς διὰ
μῆξ καὶ μόνης γεφύρας. Πρὸ αὐτῆς εἶ-
χον τοποθετηθῆ καὶ φύλαξις δύοπυροβόλα,
τῶν ὁποίων τὰ στόμια ἦσαν ἐστραμμένα
πρὸς τὸ στρατόπεδόν μας. Ἦσαν πεπλη-
ρωμινα. Περὶ τὰ πυροβόλα ταῦτα ἠγρύ-
πνει φρουρά, ἕτοιμος διὰ πάντα. Ἐπομέ-
νως οὐδὲν ἦτο κατορθωτὸν ἐκ τοῦ μέρους
τοῦτου· ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τοῦ ποτα-
μοῦ, λόχοι καθυλίζοντο κατ' ἀποστάσεις
πεντακσῶν σχεδὸν μέτρων, ἕνῃ ἐν τῷ με-
ταξὺ ἐβ' διζον σκοποὶ ἐπιτηροῦντες τὴν
νησιῶα. Τὴν νύκτα ἐδιπλασιαζέτο ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν σκοπῶν. Πυροβολισμοὶ οἵτινες μὲ
ἐξήγειρον τοῦ ὕπνου ἢ ἐτάρακτον τοὺς νυ-
κτερινούς μου ὑπὸ τὴν βροχὴν περιπάτους
καὶ τῶν ὁποίων τὸν σκοπὸν κατηύουν μὲ
ἐπειθον ὅτι οἱ σκοποὶ οὗτοι ἠγρύπνου.

Ἐν τούτοις μίαν νύκτα, μὴ ὑποφέρων
πλέον, φοβούμενος δὲ ἅμα ὅτι ἐν Γερμα-
νίᾳ θὰ εὕρισκον νησιῶας χειροτέρως ἀκόμη,
ἀπεφάσιξα νὰ ἐκτελέσω τὸ σχέδιόν μου.
Διηθύνθην λοιπὸν πρὸς τὸν ποταμόν. Ὁ
οὐρανὸς ἦτο μελανός, ἡ ὄχθη ἐρημοί. Εἰς
τὴν ἀντίπερα διακρίνοντο τὰ φῶτα τῶν
γερμανικῶν καταυλισμῶν. Παρὰ τὸ σκότος
τὸ ὅποιον ἠπλωνε τερρόχρους καλυμμα
ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, διέκρινε τις ἐπὶ τῆς δι-
αυγῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων ἀπροσδιό-
ριστα ἀντικείμενα τὰ ὅποια ἐπέπλεον ἡρέ-
μα. Ἄλλοτε μὲν ἐξηφανίζοντο, ἄλλοτε
δὲ ἀνεφάνοντο. Ἐδίστασα πρὸς στιγμὴν
ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐξεδύθη ἀπὸ κορυφῆς μέ-
χρι ποδῶν καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ
τὸ ὕδωρ μετ' ὀλίγον ἐφθασε μέχρι τῆς ὁσ-
φύρας· ἠνόησα δὲ ἐκ τῆς κλίσεως τοῦ ἐδά-
φος ὅτι συντόμως θὰ εἰσρηχόμεν εἰς βα-
θύτερα ὕδατα. Ὁγκος μέλας διῆλθεν ἐμ-
προσθὲν μου καὶ μοὶ ἐθίξε τὸ στῆθος, ἐκ
τῆς ἀντιστάσεως δὲ ταχύτης ἐκλίνε καὶ ἐ-
βυθίσθη. Φοβερὰν φρικίασεν καὶ τρόμον
ἠσθάνθη καθ' ὅλον τὸ σῶμα, βλέπων ὅτι
εὕρισκόμεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μέλανος ἐκεῖ-
του ποταμοῦ ἐν συνοδείᾳ πτωμάτων. Κα-
τελήφθη ὑπὸ νευρικοῦ φόβου, ὑπὸ φόβου
ἀκατασχέτου, ὑποχωρῶν δὲ παρὰ τὴν θέ-
λησίν μου καὶ τοὺς ὀφθαλμούς ἐχων προ-
σηλωμένους πρὸς τὸν ἀόριστον ἐκεῖνον ὄγ-
κον ἡ θεὰ τοῦ ὁπίου μὲ παρέλυε τὰς

δυνάμεις, ἐπανῆλθον εἰς τὴν ὄχθην ὅπου
ἐκαθέσθην.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἐπανῆλθον εἰς τὸ
μέρος τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ τοῦ ὁπίου εἶχον
ἐπιχειρήσει τὴν δραπέτευσιν. Ὀλίγα βή-
ματα τῆς ὄχθης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐφαίνοντο
ἀκόμη τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν μου, διέκρινα
ἐντὸς τῆς ἰλύος τὸ πτώμα νεαροῦ στρατι-
ώτου, τὸ ὅποιον δὲν εἶχον ἰδεῖ τὴν προη-
γουμένην. Ἡ κεφαλή του ὅτε μὲν ἐκαλύ-
πτετο ἐκ τῆς κινήσεως τῶν ὑδάτων, ὅτε
δὲ ἀπεκκλύπτετο. Αἱ χεῖρες κατέκειντο ἐπὶ
τῆς ἰλύος. Μοὶ εἶπον ὅτι εἶχεν ἀποτολή-
σει νὰ δραπετεύῃ τὴν νύκτα καὶ ὅτι οἱ
Πρωσσοὶ σκοποὶ τὸν ἐφόνευσαν. Προσε-
βλήθη ἀπὸ δύο-τρεις σφαίρας καὶ δὲν ἠδύ-
νηθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὄχθην. Ἴσως
ἦτο τὸ πτώμα τὸ ὅποιον διῆλθε πρὸ ἐμοῦ
καὶ μοὶ ἐθίξε τὸ στῆθος· ἴσως ἀκόμη ὤφει-
λον τὴν ζωὴν εἰς τὸν δυστυχῆ ταῦτον νε-
κρόν. Ἐνεκα ταύτων ἐγκατέλιπον τὴν
ιδεάν τῆς διὰ τοῦ ποταμοῦ δραπετεύσεως·
ἀπεφάσιξα δὲ νὰ ἀναμείνω ἄλλην εὐκαι-
ρίαν κατάλληλον.

Ἐνῷ ὁ ποταμὸς ὅκτω ὅλας ἡμέρας μετὰ
τὴν μηχανὴν παρέσυρε πτώματα, ἡ νησις
μου ἐβριθε νεκρῶν, ἀνήρχοντο εἰς ἑκατον-
τάδας. Ἦτο εἶδος ἐπιδημίας, ἣτις ἠδύ-
νατο νὰ μεταδοθῇ εἰς τοὺς νικητὰς ὡς
ἐδεκάτιζε τοὺς ἠττημένους. — Εἰξυρεῖς,
μοὶ εἶπεν ἡμέραν τινὰ κάποιος συσκηνίτης
μου, μετ' ὀλίγον ἐτοιμάσου διὰ τὴν Πρωσ-
σίαν. — Πράγματι τὴν ἐπομένην μετέφε-
ρον καὶ ἀσθενεῖς, τινὲς τῶν ὁποίων δὲν ἐ-
βιάζον ἀλλ' ἐσύροντο! Οἱ ἀξιωματικοὶ
θὰ ἀνεχώρουν μετὰ τοὺς ἀσθενεῖς. Ἐκα-
στος τούτων ἔλαβε τὴν ἀδειαν νὰ ἐχη
μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἓνα στρατιώτην ὡς ὑπη-
ρέτην. Μοὶ ἐπῆλθε φαεινὴ ἰδέα. Ἐσπευσα
πρὸς τὸν διοικητὴν Χ... παρὰ τοῦ ὁπίου
ἐζήτησα τὴν ὑψίστην εὐνοίαν νὰ μὲ πα-
ραλάβῃ ὡς ὑπῆρέτην του. Ἐδέχθη τὴν
παράκλησίν μου εὐχαρίστως καὶ μὲ παρου-
σίασεν εἰς τινὰ λογαγόν. Εἶχον ἐνεργῆσαι
ἐγκαίρως, διότι μετ' ὀλίγον πλείστοι πα-
ρουσίασθησαν ζητοῦντες τὴν εὐνοίαν ταύ-
την τινὲς μάλιστα εἶχον καὶ μέσα ἰσχυ-
ρότερα τῶν ἰδικῶν μου. Ἐν τούτοις χάρις
εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ διοικητοῦ, ἐπρε-
τιμήθη. Ἀνήγγελλον τὸ γεγονὸς εἰς τοὺς
συναδέλφους μου μετὰ τῶν ὁποίων ἐμερι-
ζόμεν τὴν σκηνὴν ὑπὸ τὴν ὁποίαν τόσον
ἐβρεχεν.

Τὴν ἐσπέραν εἰδοποιήθη, ὅτι ἅμα τῇ
αὐγῇ ἐπρεπε νὰ ἦμαι ἕτοιμος. Καὶ ἔνεκα
τοῦ γεγονότος καὶ ἔνεκα τῆς βροχῆς δὲν
ἐκοιμήθη, τὴν ἐπομένην δὲ 10 Σεπτεμ-
βρίου διῆλθον τὴν γέφυραν ἀφου προηγου-
μένως ἐπεσκέφθη τὸν μύλον. Τὰ δύο πυ-
ροβόλα εὕρισκοντο τοποθετημένα ἐπ' αὐ-
τῆς, οἱ Πρωσσοὶ ἔφερον τὰ ὄπλα των.
Ἠρξάντο νὰ συναθροίζωνται πάντες ἐκεῖ-
νοι, οἵτινες θὰ ἀπετέλουσαν τὴν νέαν ἀπο-
στολὴν αἰχμαλώτων ἐν Γερμανίᾳ.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).